



**KATEDRA ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY**  
**Posudek diplomové práce**

**Autor:** Jaroslava Blechová

**Studijní obor:** Učitelství pro 1. stupeň základních škol

**Název práce (česky/anglicky):** Syntaktický vztah kongruence ve výuce českého jazyka na 1. stupni základní školy

**Vedoucí práce:** Mgr. Hana Goláňová, Ph.D.

**Oponent práce:** PhDr. Jana Bílková, Ph.D.

Hodnoticí kritéria	Hodnocení
Soulad názvu práce s obsahem, cílem, anotací, obsahem a závěrem	A
Teoretická podkladová koncepce, metodika/metodologie, terminologie	C
Schopnost analýzy excerpovaného materiálu/předmětu výzkumu a následné syntézy, interpretace a argumentace	C
Sekundární literatura, tvůrčí aplikace, schopnost kritického komentáře	C
Struktura práce (výstavba textu, adekvátnost použitých stylistických prostředků), dodržení ortografické a gramatické normy, bibliografický a poznámkový aparát, jednotný způsob citací	B

*Pozn.: Pro hodnocení se používá zavedené vysokoškolské klasifikace, tedy: A,B,C,D,E,F. Pokud diplomant obdrží v jednom (nebo více) z kritérií hodnocení F, pak je celá BP/DP považována za nedostatečnou.*

**Vyjádření vedoucího práce k antiplagiátorské kontrole:**

Práce vykazuje 12% shodu s jinými texty v repozitáři Odevzdej.cz. Relativně vysoká míra podobnosti je dána kompilačním charakterem teoretické části práce. Na zdroje autorka řádně odkazuje.

**Hodnocení práce – návrh klasifikačního stupně:**

**Náměty pro obhajobu (formou otázek):**

1. V práci věnujete pozornost kritériím, která je třeba brát v potaz při výběru nejvhodnější učebnice. Uvádíte přitom celou řadu faktorů, od grafické stránky až po



cenovou dostupnost. Splnila učebnice nakladatelství Nová škola Vaše očekávání i z hlediska podoby výkladu a procvičování subjekt-predikátové shody?

2. Věnuje se podle Vás pravopisu na 1. stupni pozornost adekvátní, příliš malá, nebo naopak příliš velká? Jak velký prostor by podle Vás měla mít výuka pravopisu v rámci předmětu český jazyk?

3. Píšete, že byly zohledněny některé připomínky účastníků předvýzkumu. O jaké připomínky šlo? Jakým způsobem jste didaktický text a dotazník na základě výsledků předvýzkumu upravila?

### **Další poznámky k práci, kritické připomínky:**

Diplomová práce Jaroslavy Blechové je zaměřena na problematiku výuky jednoho typu gramatické shody, tj. shody přísudku s podmětem, na 1. stupni základních škol. Kongruenci jako takové se diplomantka věnuje v podstatě jen v části praktické. Teoretická část práce je pojata velmi široce a obecně, pojem a termín kongruence se objeví (nebereme-li v potaz anotaci a ryze anotačního úvod) až na s. 26 a je mu věnována jen dvoustránková kapitola. Relativně velkou pozornost věnovala autorka naopak lingvodidaktickým aspektům ovlivňujícím řeč a jazykové vzdělávání, speciálně vlivu sociokulturního prostředí, ačkoli tyto jevy v praktické části práce nezohledňuje a nezmiňuje je ani v rámci výzkumných hypotéz. Autorka sice provedla jednoduché šetření ohledně úrovně čtenářství testovaných žáků, výsledky ale žádným způsobem nepropojila s výsledky didaktického testu. Taková „čtenářská sonda“ se proto jeví jako zbytečná.

Praktická část práce je založena (a) na analýze učebnic češtiny pro 1. stupeň ZŠ z hlediska prezentace učiva o shodě přísudku s podmětem, a (b) na výzkumném šetření s cílem ověřit úroveň praktické aplikace znalostí tohoto tématu u žáků jedné vybrané základní školy. Z tohoto hlediska je poněkud překvapivá formulace na str. 49 (mimořádně jazykově nesprávná): „Výběrový soubor tvořen pouze dětmi, jejichž školy se skutečně zapojily a jejichž rodiče dali souhlas k účasti dítěte ve výzkumu a byly během výzkumu skutečně přítomny ve škole.“

Z textu je zřejmé, že autorka nemá velké zkušenosti s psaním odborných textů. Za některými odstavci se v závorce objevují odkazy na jiné autory (např. Svobodová, 2003 na s. 40 nebo Hendl, 2005 na s. 48), aniž by bylo jakkoli naznačeno, v jakém vztahu je daný autor nebo jeho dílo k autorčině textu. Na některých místech jsou fakta prezentována jako názory, např. na s. 53 čteme: Čtenářská sonda využívá otázky uzavřené, které podle Chromého (2014, s. 14) „...spocívají v tom, že respondenti vybírají odpověď z nabízených možností“.



Kvantitativní výsledky výzkumu autorka představila v přehledných tabulkách, pokusila se i o jejich základní interpretaci. Diplomovou práci doplňuje autorčin vlastní výukový materiál pro děti na 1. stupni základních škol, určený k procvičování a upevnění učiva o shodě přísudku s podmětem.

V textu zůstalo několik překlepů a gramatických chyb, např. „V učebnici nakladatelství Nová škola je učivo tematického celku Stavba věty věnována jedna strana textu každé kapitole.“ (s. 46); „Slouží k seznámení a prohloubení aktuálně probírané látky.“ (s. 46); „Má doplňující charakter k předchozí výzkumnému nástroji.“ (s. 50); „použité metody a materiálů ve výuce“ (s. 70) ad. Jinak je předložená diplomová práce po stránce jazykové dobře zvládnutá.

**Datum a podpis vedoucího práce:**

27. března 2024

PhDr. Jana Bílková, Ph.D.